

Besluit van 8 november 2017 houdende de opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme kindergeneeskunde *¹2

(Besluit kindergeneeskunde)

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d., van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van AJN Jeugdartsen Nederland, de Federatie Medisch Specialisten, de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, het Nederlands Huisartsen Genootschap, de Nederlandse Internisten Vereniging, de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten, de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde en de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten;

BESLUIT:

* In de Staatscourant van 25 januari 2018, nr. 3786 is mededeling gedaan van vaststelling van het besluit door het CGS en de instemming daarmee van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit besluit treedt in werking op 26 januari 2018 en werkt terug tot en met 1 januari 2018.

1 Dit Besluit is gewijzigd bij besluit van 13 juni 2018 houdende de wijziging van diverse collegebesluiten waarvan op 17 augustus 2018, nr. 46478, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2019.

2 Dit Besluit is gewijzigd bij het Kaderbesluit CGS van 13 maart 2019 waarvan op 7 november 2019, nr. 60365, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.

Hoofdstuk A **Algemene bepalingen**

A.1. **Begripsomschrijvingen**

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. kindergeneeskunde: het specialisme dat zich richt op de integrale behandeling van het kind door het voorkomen, herkennen, diagnosticeren en (mede)behandelen van somatische en/of psychosomatische ziekten bij kinderen en adolescenten en daarbij mogelijke verstoring van het ontwikkelingstraject van kind naar volwassene in zowel biologisch, psychologisch als ook in sociaal opzicht te betrekken.
- b. LOP: het landelijk opleidingsplan van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde;
- c. NVK: de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde

A.2. **Opleidingsplan**

De opleiding tot kinderarts voldoet aan het LOP.

Hoofdstuk B **De opleiding**

B.1. **Duur**

De nominale duur van de opleiding bedraagt vijf jaar voltijds.

B.2. **Specialisme gebonden competenties**

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialisme gebonden competenties.
2. De in het eerste lid bedoelde specialisme gebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

B.3. **Structuur van de opleiding**

1. De opleiding bestaat uit de volgende verplichte onderdelen:
 - a. kindergeneeskunde algemeen gevolgd door;
 - b. kindergeneeskunde verdieping of profilering.
2. Het onderdeel kindergeneeskunde bedoeld in het eerste lid, onder a, bestaat uit:
 - a. algemene pediatrie;
 - b. polikliniek;
 - c. neonatologie;
 - d. intensive care pediatrie;
 - e. een supervisiestage;
 - f. een of meerdere keuzeonderdelen.
3. Het onderdeel kindergeneeskunde bedoeld in het eerste lid, onder b, bestaat uit:
 - a. een of twee verdiepingsonderdelen en³
 - b. een profileringsonderdeel.

B.4. **Inhoud van de opleiding**

1. De opleiding is ingedeeld in groepen Klinische Presentaties en bevat Entrustable Professional Activities en Niet Klinische Kern-taken.
2. De Entrustable Professional Activities bedoeld in het eerste lid zijn:
 - a. Afdeling Algemeen Ziekenhuis;
 - b. Afdeling Academische Ziekenhuis;
 - c. Opvang vitaal bedreigde neonat;
 - d. Opvang vitaal bedreigd kind;

³ Besluit CGS van 13 juni 2018

- e. Poli enkelvoudig probleem;
 - f. Poli meervoudig probleem;
 - g. SEH;
 - h. Supervisie;
 - i. Zorg voor pasgeborene tot en met high-care leve.
3. De Niet Klinische Kern-Taken bedoeld in het eerste lid zijn:
- a. Medisch Leiderschap;
 - b. Doelmatigheid;
 - c. Onderwijs en Opleiding;
 - d. Patiëntveiligheid;
 - e. Ouder- en patiëntparticipatie;
 - f. Ethiek en Recht;
 - g. Wetenschap.

B.5. Plaats van de opleiding

1. De opleiding vindt plaats in een of meer universitaire opleidingsinstellingen en een of meer niet-universitaire opleidingsinstellingen.
2. De onderdelen neonatologie en intensive care pediatrie, bedoeld in artikel B.3., tweede lid, onder c. respectievelijk d. vinden plaats op een Neonatale Intensive Care Unit respectievelijk een Pediatrie Intensive Care Unit.⁴

B.6. Cursorisch onderwijs

Tijdens de opleiding in het onderdeel bedoeld in artikel B.3. eerste lid onder a. volgt de aios het landelijk, regionaal en lokaal cursorisch onderwijs en de verplichte cursussen bedoeld in het LOP.

B.7. Plichten aios

1. In aanvulling op het Kaderbesluit CGS houdt de aios het door de NVK aangewezen en door de opleiding ter beschikking gestelde elektronisch portfolio adequaat bij.
2. De aios houdt in het portfolio een, door de oordelend opleider geaccordeerde, globale registratie bij van diens expositie aan casuïstiek en diagnoses, waaruit blijkt dat er sprake is van voldoende spreiding over de Klinische Presentaties bedoeld in artikel B.4., eerste lid en in het LOP.

B.8. Diensten

1. Avond-, nacht- en weekenddiensten zijn een onderdeel van de gehele opleiding en worden ingevuld overeenkomstig het LOP.
2. Van de werkzame uren van de aios vindt, op jaarbasis, ten hoogste 30% in diensttijd plaats.
3. In afwijking van het tweede lid vindt van de werkzame uren van de aios op de intensive care of de neonatale intensive care unit ten hoogste 40% in diensttijd plaats.

Hoofdstuk C De erkenning tot opleidingsinstelling

C.1. Eisen opleidingsinstelling (universitair en ten minste 24 maanden tot ten hoogste 42 maanden)

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de instelling om voor erkenning als opleidingsinstelling voor ten minste 24 maanden tot ten hoogste 42 maanden in aanmerking te komen aan de volgende eisen:

- a. de instelling is een universitaire instelling;
- b. in de instelling zijn werkzaam een anesthesioloog, een chirurg, een dermatoloog, een internist, een gynaecoloog, een keel- neus- oorarts, een oogarts, een orthopedisch chirurg, een radioloog, een uroloog en een neuroloog;
- c. in de instelling is ten minste één radioloog, één chirurg, één anesthesioloog, één KNO-arts en één neuroloog werkzaam die zich toelegt op diagnostiek en behandeling van het kind;
- d. als consulent kunnen worden geraadpleegd een kinderpsycholoog, een klinisch geneticus, een

⁴ Besluit CGS van 13 juni 2018

- plastisch chirurg, een psychiater en een revalidatiearts;
- e. in de instelling bestaan werkafspraken tussen de medisch specialisten van de afdeling obstetrie en gynaecologie en de bij de opleiding kindergeneeskunde betrokken medisch specialisten;
 - f. in het klinisch-chemisch laboratorium, het medisch-microbiologisch laboratorium en de apotheek is respectievelijk ten minste één klinisch-chemicus, één arts-microbioloog en één apotheker aanwezig, elk met specifieke deskundigheid op het gebied van de pathologie op kinderleeftijd en de consequenties daarvan voor het functioneren van het betreffende laboratorium;
 - g. de instelling beschikt over een psychosociaal team voor zorgverlening aan kinderen en hun gezinsleden;
 - h. het aantal nieuw ingeschreven patiënten op de polikliniek en de verscheidenheid aan aangeboden pathologie kent een zodanige spreiding over de leeftijdsgroepen en de verschillende onderdelen van de kindergeneeskunde dat er voor de aios ruim voldoende mogelijkheid is om binnen de klinische presentaties bedoeld in artikel B.4. expertise en ervaring op te doen, op het niveau van derdelijns naast tweedelijns kindergeneeskunde;
 - i. de instelling beschikt over een samenwerkingsovereenkomst die in aanvulling op de eisen van het Kaderbesluit CGS tevens voldoet aan de volgende eisen:
 - i. naast de universitaire instelling neemt ten minste één niet-universitaire of universitaire instelling deel;
 - ii. er bestaat een regionale opleidingscommissie, waarin ten minste de opleiders van de samenwerkende instellingen zitting hebben, alsmede ten minste één aios;
 - iii. er vindt regelmatig overleg plaats tussen de opleiders van de samenwerkende opleidingsinstellingen over het aannemen van aios;
 - j. de instelling beschikt naast de algemene kindergeneeskunde in ieder geval over de volgende kindergeneeskundige subspecialismen:
 - i. neonatologie;
 - ii. kinder intensive care;
 - iii. longziekten;
 - iv. maag-darm-leverziekten;
 - v. cardiologie;
 - vi. infectieziekten.

C.2. Eisen gedeeltelijke opleiding (ten minste 18 maanden tot ten hoogste 36 maanden)

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de instelling om voor erkenning als opleidingsinstelling voor een gedeeltelijke opleiding van ten minste 18 maanden tot ten hoogste 36 maanden in aanmerking te komen aan de volgende eisen:

- a. de instelling is een niet-universitaire instelling of een universitaire instelling die niet is erkend op grond van artikel C.1.;
- b. de instelling voldoet aan de eisen bedoeld in artikel C.1., onder b. tot en met g. en i., met dien verstande dat artikel C.1., onder i, ten eerste aldus wordt verstaan dat naast de instelling ten minste een universitaire instelling deelneemt aan de samenwerkingsovereenkomst;
- c. het aantal nieuw ingeschreven patiënten op de polikliniek en de verscheidenheid aan aangeboden pathologie kent een zodanige spreiding over de leeftijdsgroepen en de verschillende onderdelen van de kindergeneeskunde dat er voor de aios ruim voldoende mogelijkheid is om binnen de klinische presentaties bedoeld in artikel B.4. de algemene en specialisme-specifieke competenties te behalen.

Hoofdstuk D Slotbepalingen

D.1. Overgangsbepaling

- 1. De aios die de opleiding tussen 31 december 2015 en 1 januari 2018 is aangevangen kan tot uiterlijk 1 juli 2018 besluiten te worden opgeleid overeenkomstig de bepalingen van dit besluit.
- 2. Een besluit van de aios als bedoeld in het eerste lid, stemt de betreffende aios voorafgaand aan dit besluit af met diens opleider.

D.2. Intrekking besluit

Het Besluit kindergeneeskunde van 12 april 2010 wordt ingetrokken.

D.3. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister voor Medische Zorg en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister, genoemd in het eerste lid en van de vaststelling en wijziging van dit besluit. Daarnaast wordt daarvan mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit zal op de website van de KNMG worden geplaatst (www.knmg.nl).

D.4. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2018 .
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel D.3., worden geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2017, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 januari 2018.

D.5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit kindergeneeskunde.

Utrecht, 8 november 2017

prof. dr. F. Scheele
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn
secretaris CGS

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme kindergeneeskunde.

Artikelsgewijs

Artikel A.1. Begripsomschrijvingen

Een meer gedetailleerde beschrijving van het profiel van de kindergeneeskunde is opgenomen in het landelijk opleidingsplan (LOP) genaamd TOP 2020.

Artikel A.2. Opleidingsplan

In het Kaderbesluit CGS is vastgelegd wie een LOP opstelt en aan welke vereisten een LOP moet voldoen: het bevat ten minste een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de structuur van de opleiding, van de specialismegebonden competenties etc. Door hier de opleiding te omschrijven als de opleiding in de kindergeneeskunde die voldoet aan het LOP, wordt het landelijk opleidingsplan van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde verankerd in de regelgeving van het CGS. Deze omschrijving laat onverlet dat de opleiding ook aan de algemene eisen van het Kaderbesluit CGS en van dit besluit moet voldoen.

Artikel B.1. Duur

Dit is een nadere invulling van het bepaalde in het Kaderbesluit CGS. Deze duur is conform de minimale duur zoals bedoeld in bijlage V, punt 5.1.3., Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en conform de aanbeveling van de Union Européenne des Médecins Spécialistes (UEMS).

Artikel B.2. Specialismegebonden competenties

De specialismegebonden competenties zijn gebaseerd op het algemene competentieprofiel van de medisch specialist, zoals beschreven in het Kaderbesluit CGS en zijn opgenomen in het landelijk opleidingsplan.

Artikel B.3. Structuur van de opleiding

Lid 1. De structuur van de opleiding bestaat uit een deel kindergeneeskunde in de breedte, gevolgd door een periode die wordt besteed aan verdieping en profilering.

Lid 2, onder f.: Naast de onder a. tot en met e. genoemde verplichte onderdelen, kunnen binnen een cluster onderdelen worden aangeboden waaruit de aios er ten minste één kan kiezen (niet verplicht onderdeel).

Lid 3, onder a: Tijdens een verdiepingsonderdeel beschouwt de aios één of meerdere onderdelen van de kindergeneeskunde of voor de kinderarts relevante niet-klinische kerntaken diepgaand. Daarnaast wordt in dit onderdeel aandacht besteed aan de algemene kindergeneeskunde. De algemene kindergeneeskunde maakt onderdeel uit van het verdiepingsonderdeel of de verdiepingsonderdelen.

Lid 3, onder b.: Een profileringsonderdeel kan een keuzeonderdeel in een aanpalend vakgebied zijn (zoals klinische genetica, tropische pediatrie, kinderpsychiatrie, global health). Ook kan een profileringsonderdeel het begin zijn van een fellowship. Tijdens dit onderdeel kan aandacht besteed worden aan de algemene kindergeneeskunde.

Lid 3, onder a. en b.: verdiepings- en profileringsonderdelen kunnen (deels) worden ingevuld met de ontwikkeling van niet klinische kerntaken zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan.

Artikel B.4. Inhoud van de opleiding

De inhoud van de opleiding wordt beschreven in het LOP kindergeneeskunde aan de hand van 21 klinische presentaties en bevat 9 Entrustable Professional Activities (EPA's).

Artikel B.8. Diensten

Werken buiten kantooruren (diensten) is een integraal onderdeel van de opleiding en het latere werk van een kinderarts. Diensten gaan vaak gepaard met het missen van reguliere opleidingsmomenten overdag. Inroostering van de aios dient zodanig plaats te vinden dat het merendeel van het onderwijs overdag genoten kan worden. Het doen van diensten in de avonden en nacht wordt gezien als opleidingstijd als er voldoende blootstelling aan kindergeneeskundige pathologie bestaat, door de aios in overleg met de opleider leerdoelen zijn gesteld en adequate supervisie en feedback zijn gewaarborgd. Om deze doelen te halen en voldoende onderwijs te krijgen geldt als norm dat ten hoogste 30% van de werkzame uren in diensttijd plaats vindt. Voor de onderdelen intensive care en neonatale intensive care unit wordt op dit percentage een uitzondering gemaakt (ten hoogste 40% van de werkzame uren in diensttijd), aangezien dit veel meer continue bedrijven zijn met veel nachtelijke leermomenten. Voor de berekening wordt gehanteerd: het aantal uren in de dienst (tussen 18-8h) + weekenden + feestdagen gedeeld door het aantal contracturen per jaar.

Artikel C.2. Eisen gedeeltelijke opleiding (ten minste 18 maanden tot ten hoogste 36 maanden)

Dit artikel lijkt qua duur van de opleiding waarvoor een instelling wordt erkend (een tot drie jaar) overlap te vertonen met artikel C.1. (twee tot vier jaar). Dat is echter niet het geval. Artikel C.1. is het uitgangspunt en is van toepassing op universitaire instellingen. Artikel C.2. is van toepassing op niet-universitaire instellingen en op instellingen die niet zijn erkend op grond van artikel C.1.

Het LOP benoemt de bandbreedtes voor perioden in universitaire en niet-universitaire klinieken in de common trunk van de opleiding. De minimale periode voor niet-universitair is 18 maanden. Het is echter mogelijk om het gehele verdiepings- en profileringsjaar niet-universitair te volgen. De maximale opleidingstijd in één niet-universitaire kliniek is dan 24 maanden in de common trunk + 12 maanden in de differentiatie. Dit brengt het totaal op maximaal 36 maanden. Volgens dezelfde redenering geldt voor een universitaire kliniek dat de maximum opleidingstijd in één kliniek 42 maanden bedraagt.